

Ceteris paribus

HET WOORD AAN...

Wouter den Haan

Wouter den Haan is hoogleraar aan de London School of Economics in het Verenigd Koninkrijk.

Waar werkt u op dit moment aan?

Ik werk aan een studie naar de impact van verschillende werkloosheidsuitkeringen tijdens recessies. Ik gebruik een complex dynamisch algemeen evenwichtsmodel met schokken, imperfecte markten en vooruitkijkende, heterogene agenten. Deze agenten lopen een werkloosheidsrisico, maar de verzekeringsinstrumenten die aangeboden worden door de overheid zijn imperfect. Zelf sparen helpt om de gevolgen van werkgelegenheidsschokken op te vangen. Tevens is er sprake van traagheid in de aanpassing van de nominale loonvoet. Dit model werkt als volgt: door een schok belandt de economie in een recessie en hierdoor neemt de kans op werkloosheid toe. Het feit dat men zich niet perfect kan verzekeren tegen de gevolgen van werkloosheid zorgt ervoor dat men uit voorzorg excessief gaat sparen, wat een drukkende werking heeft op de geaggregeerde vraag naar producten en het prijspeil hiervan. Indien de nominale loonvoet een-op-een reageert op de deflationaire druk dan blijft de winst van bedrijven per verkocht product gelijk, omdat de reële arbeidskosten gelijk blijven. Echter, als de nominale loonvoet stroperig is, dan stijgen de reële arbeidskosten en dalen de winsten van bedrijven. Dit leidt ertoe dat de werkgelegenheid daalt en de werkloosheid stijgt. Zodoende zit in ons model een neerwaartse spiraal: verzorgingsbesparingen leiden in een recessie tot deflationaire druk en hogere werkloosheid. In dit model komen veel diepere recessies voor dan bij representatieve agentmodellen. We kiezen de parameters van het model echter zodanig dat het model niet naar extreme of oneindige waarden tendert.

Wat zijn tot dusverre uw bevindingen?

Ons model slaagt er goed in om de Europese werkelijkheid te simuleren. We vinden dat als een overheid de werkloosheidsuitkeringen laat toenemen tijdens een diepe recessie, dit positieve effecten heeft op alle agenten. Deze effecten zijn niet gelijk in schaal, gezien de heteroge-

niteit van de agenten, maar opvallend is dat iedereen er voordeel bij heeft. Voor degene met de minste kans op werkloosheid betekent een verhoging van de werkloosheidsuitkering namelijk hogere belastinguitgaven. De belastingverhoging is echter beperkt, omdat er sprake is van een minder krachtige neerwaartse spiraal en daardoor een lagere mate van verzorgingsbesparingen als gevolg van de betere verzekering tegen werkloosheid. De recessie en vraaguitval zijn dus minder diep als gevolg van de verhoging van de werkloosheidsuitkeringen. Dit pakt ook weer goed uit voor degenen met hoge baan zekerheid, via stijgende koersen van aandelen, die zij bovengemiddeld veel in handen hebben.

Wat kan de beleidsmaker leren uit uw onderzoek?

Tijdens recessies neigen beleidsmakers naar financiële versobering en zodoende overwegen ze vaak verlaging van werkloosheidsuitkeringen als beleidsmaatregel. Dit onderzoek laat zien dat het tegenovergestelde juist beter tot de gewenste effecten kan leiden, zeker gezien het feit dat alle agenten hogere werkloosheidsuitkeringen zouden prefereren.

UIT DE OUDE ESB-DOOS

GEPREZEN MOBILITEIT

De Europese eenheid zal een meer blijvende vestiging vragen, waarbij een landsman voor zijn toekomst en verdere leven naar een ander land trekt zonder emigrant te worden. Dan zal een Europa ontstaan met de zozeer geprezen mobiliteit van arbeid zoals dit in economisch vakjargon heet en waarvan de Verenigde Staten van Amerika zo'n treffend voorbeeld vormen. Deze mobiliteit zal gepaard moeten gaan met een openheid voor elkaars levenswijzen en instituten. De landslieden zullen elkaar niet alleen moeten zien en waarderen als curiositeiten, waardoor een vakantie interessant wordt, doch men zal zich dienen te verdiepen in en vereenzelvigen met de anderen, gebruiken moeten overnemen en instituten, met name op onderwijsgebied, moeten aanvaarden.

Bredero, L. (1957) Euromarkt en vrije migratie. ESB, 42(2104), 905-907.

